

RBP renbetestyper: Bestämningsnyckel, definitioner och foton

Version 24 februari 2017

Henrik Hedenås

Inledning

Renbruksplaner används i dag både som planeringsverktyg inom renskötseln och som ett underlag för förbättrade samrådsdiskussioner med andra markanvändare. Vid upprättandet av samebyvisa Renbruksplaner ingår det att kartlägga och beskriva förutsättningarna för renbete i landskapet. En viktig komponent i detta arbete är att fältinventera beteslanden. Vid fältinventeringen ingår det att ange den dominerande renbetestypen i fältytan. Den här manualen listar de olika renbetestyperna och deras definitioner. Listan med renbetestyper är en något modifierad variant av de definitioner som ursprungligen gjordes av Hans Tømmervik och som förekommer i manualen ”3.2. Renbetestyper, koder och definitioner för fältinventeringen” som finns med i RenGIS. I den här versionen har några definitioner förtydligats t.ex. hur stor andelen av träden som skall vara tallar för att skogen skall kunna definieras som tallskog. Dessutom har några renbetestyper tillkommit för att fylla några luckor. I manualen ingår det även en bestämningsnyckel för att underlätta bestämningen av renbetestypen i provytan.

Nyckel till renbetestyperna

Med hjälp av nedanstående bestämningsnyckel går det att bestämma vilken renbetestyp som dominerar i provytan. Genom att svara ja eller nej på en fråga tar man sig vidare i nyckeln. Huvudnyckeln används för att bestämma vilken delnyckel som ni skall använda.

Ett exempel. Tänk er att ni står i en äldre talldominerad skog på en hed med rikligt med marklavar. Först börjar ni med att svara på frågorna under punkt 1 i huvudnyckeln. Eftersom krontäckningen är mer än 10 % svarar ni ja på 1a och nej på 1b. Detta betyder att ni går vidare till punkt 2 och svarar på frågorna där. Om ni står på mineraljord svarar ni ja på fråga 2b och nej på fråga 2a och går vidare till fråga 3. Om huvudträdslaget är högre än 1,3 m svarar ni ja på fråga 3a och nej på fråga 3b och går vidare till skogsnyckeln. I skogsnyckeln börjar ni med att svara på frågorna under punkt 1 om det är dominans av barrträd eller ej eller om ni är på ett hygge. Eftersom ni är i en äldre talldominerad skog svarar ni ja på fråga 1a i skogsnyckeln och går vidare till punkt 2 och svarar ja på fråga 2a och går vidare till punkt 3. Eftersom ni är i en tallskog på hedmark med rikligt med marklavar svarar ni ja på fråga 3a och går vidare till punkt 4. Om marklavarna täcker mer än 50 % av ytan svarar ni ja på fråga 4a och då står ni på en Tallhedskog av lavtyp (Kod 111) om det istället hade varit mellan 25 och 50 % täckning av marklavar är ni i en Tallhedskog av lavrik typ (Kod 112). Om täckningen av marklavar istället är lägre än 25 % har ni gått fel tidigare i nyckeln och får leta reda på var ni gick fel.

Nyckeln är uppdelad i sex delar:

- Huvudnyckel
- Myrnyckel
- Fjällnyckel
- Skogsnyckel
- Kalhyggen
- Övriga marker

Huvudnyckel

Huvudnyckeln används för att komma till de detaljerade nycklarna för olika miljöer.

1a	Skogklädda marker $\geq 10\%$ krontäckning.....	2.
1b	Öppna marker $< 10\%$ krontäckning.....	4.
2a	Skog på torvmark.....	Myrnyckel (både i fjällen och låglandet)
2b	Skog på mineraljord.....	
3a	Skog huvudträdslaget har en medelhöjd som är högre än 1,3 meter.....	Skogsnyckeln
3b	Kalavverkad skog och plantskog, huvudträdslaget har en medelhöjd som är lägre än 1,3 meter.....	Kalhyggen
4a	Områden med torvmark.....	Myrnyckel (både i fjällen och låglandet)
4b	Områden med fastmark/mineraljord.....	
5a	Kalavverkad skog.....	Kalhyggen
5b	Öppna marker ($< 10\%$ krontäckning) i alpin region....	Fjällnyckel
5c	Öppna marker ($< 10\%$ krontäckning) nedanför alpina regionen...	Övriga marker
5d	Bebyggelse m.m.	Övriga marker

Myrnyckel

1a	≥10% krontäckning.....	Skogklädd myr (Kod 506)
.	.....	
1b	<10% krontäckning.....	2.
.	.....	
2a	Blöt myr. Domineras av partier med lösbotten med inslag av blöta mjuk- och fastmattor. Marken är i regel vattentäckt.....	3.
.....		
2b	Domineras av mjuk- och fastmattor men det kan finnas inslag av lösbotten.....	4.
.....		
2c	Ristuvmyrar med lav på tuvorna, som kan täcka upp till 20-30% av ytan..	Ristuvmyrar lav (Kod 505)
.....		
3a	Glest fältskikt.....	Blöt mager myr (Kod 501)
3c	Frodigt fältskikt.....	Blöt frodig myr (Kod 503)
.	.....	
4a	Halvgräs/starr dominerar fältskiktet. Inkluderar även ristuvmyrar.....	Torr mager myr (Kod 502)
.....		
4b	Starr- och gräsrika, ofta med inslag av örter. Inkluderar även myrar som domineras av dvärgbjörk.....	Torr frodig myr (Kod 504)

Fjällnyckeln

1a	Vegetationen domineras av ris och dvärgbjörk.....	2.
.	.....	
1b	Gräs och örtdominerad vegetation.....	3.
.	.....	
1c	Snölegor.....	4.
.	.....	
1d	Buskdominerad vegetation (Vide med inslag av lågväxta björkar).	Buskmark (Kod 609)
.....		
1e	Substratdominerad mark och berg i dagen. Områden där håll block eller sten täcker större delen av marken i högalpina områden.....	Substratmark fjäll (Kod 610)
.....		
1f	Glaciär eller permanent snö.....	Glaciär eller permanent snö (Kod 611)
.	.....	
2a	Domineras av lågvuxna ris med inslag av gräs. Det finns ofta partier som ej täcks av ris eller gräs, dvs. låg slutenhet. Lavar och mossor dominerar bottenskiktet (lavar <25%).....	Skarp/torr rished, lite lav (Kod 601)
.....		
2b	Lavdominerad/lavrik skarp/torr hed med ren- och snölavar som täcker mer än 25% av bottenskiktet/ytan.....	Lavhed (Kod 602)
.....		
2c	Högvuxen dvärgbjörk med inslag av viden och en. I regel ett skikt med lägre ris med inslag av gräs och örter. Fält- och buskvegetationen är oftast tät dvs. få partier som saknar fältskiktvegetation.....	Frisk rished (Kod 603)
.....		
2d	Tuvig vegetation av främst frisk rished och inslag av små myrar/kärr. I regel stort inslag av vide..	Blöt/våt rished (Kod 604)
.....		

- 3a Gles vegetation som består av styvstarr och klynnetåg.
 . På lägre nivåer dominerar andra arter (fårsvingel, kruståtel etc.)
 och heden kan här övergå till äng. .... Gräshed (Kod 605)
 ....
- 3b Gräs- och örtdominerade vegetationstyper, ofta inslag av vide.
 . Omfattar både hög- och lågvuxna örter och gräs. Renbetestypen
 inkluderar även vissa moderata (mindre?) snölegor. Örtäng (Kod 606)
 .....
- 4a Gles vegetation med övergång till äng och gräshed.
 . Dvärgvide är karaktärsart. Tinar oftast fram varje år..... Snölegor (Kod 607)
- 4b Vegetationen utgörs främst av mossor (svarta), består annars
 . av sten/grus. Tinar inte fram varje år..... Extrem snölega (Kod 608)
 .....

Skog	
1a	Barrträd dominerar >65% barrträd (7/10)..... 2.
1b	Ej dominans av barrträd ≤65% barrträd (7/10)..... 11.
1c	Hygge eller plantskog där huvudträslagets medelhöjd är lägre än 1,3 m.....
Kalhyggesnyckeln	
2a	Talldominerad skog >65% tall (7/10)..... 3. Tallskog
2b	Grandominerad skog >65% gran (7/10)..... 8. Granskog
2c	Planteringar av contorta..... Contortatallskog (Kod 108)
3a	Tallskog på <i>hedar</i> . Täckningen av marklavar ≥25%..... 4.
3b	Övrig tallskog. Täckningen av marklavar varierar..... 5.
4a	Tallskog på <i>hedar</i> med artfattig risvegetation. Bottenskiktet domineras av lavar. Täckning av marklavar >50%..... Tallhedskog–Lavtyp (>50%) (Kod 111)
4b	Tallskog på <i>hedar</i> med artfattig risvegetation. Bottenskiktet består av mossor och lavar. Täckning av marklavar 25-50%..... Tallhedskog–Lavrik typ (25-50%) (Kod 112)
5a	Tallskog med täckning av marklavar ≥25%. 6.
5b	Tallskog med lavar och mossor i bottenskiktet. Ris, främst ljung, kråkbär eller lingon bildar ett relativt sammanhängande fältskikt till skillnad från Lavrika typen. Täckningen av marklavar mellan 10-25%. Lavristyp (Kod 115)
5c	Mossrik tallskog. Ofta med inslag av lövträd. Fältskiktet är ofta väl slutet och domineras ofta av ris och gräs. Mossor dominerar bottenskiktet. Täckning av marklavar <10%..... 7.
6a	Tallskog (<i>ej</i> på <i>hedar</i>) med artfattig risvegetation. Bottenskiktet domineras av lavar. Täckning av marklavar >50%..... Tallskog – Lavtyp (>50%) (Kod 113)
6b	Tallskog (<i>ej</i> på <i>hedar</i>) med artfattig risvegetation. Bottenskiktet består av mossor och lavar. Täckning av marklavar 25-50%..... Tallskog – Lavrik typ (25-50%) (Kod 114)
7a	Utan hänglavar (enstaka bålar/tufsar kan förekomma) Tallskog - Mossrik, blåbär & lingontyp (Kod 103)
7b	Med hänglavar (mer än någon enstaka bål) Tallskog - Gammal med hänglav (Kod 104)
8a	Granskog. Täckning av marklavar <25%. Moss- eller örtrik granskog..... 9.
8b	Granskog. Täckning av marklavar ≥25%..... Granskog med marklav (Kod 110)
9a	Granskog utan hänglavar (enstaka bålar kan förekomma)..... 11.
9b	Gammal granskog med hänglav eller andra epifytiska lavar (mer än någon enstaka bål)..... Granskog - Gammal med hänglav (Kod 107)

.....	
10 Granskog ofta med inslag av lövträd. Mossor dominerar a. bottenskiktet. Ett väl slutet fältskikt bestående av örter, gräs och/eller ormbunkar. Ris kan förekomma.....	Granskog - Örtrik typ (Kod 105)
10 Granskog ofta med inslag av lövträd. Mossor dominerar b. bottenskiktet. Ett väl slutet fältskikt oftast bestående av ris.....	Granskog - Mossrik typ (Kod 106)
11 Lövdominerad skog >65% löv (7/10).....	13. Lövskog
a.	
11 Blandskog.....	Blandskog (gran, tall, björk) (Kod 109)
b.	
12 Fjällbjörkskogsbältet.....	13.
a. ...	
12 Övriga lövskogar (nedanför fjällbjörkskogen).....	Övriga lövskogar (Kod 208)
b.	
13 Björkskogar där marken domineras av lavar och ris. Oftast på a. hedar. Ofta med låg krontäckning.....	Lavrik fjällbjörkskog (Kod 201)
13 Björkskogar där bottenskiktet <i>ej</i> domineras av lavar.....	14.
b.	
14 Fältskikt vanligen bestående av kråkris. Bottenskiktet a. domineras av mossor.....	Mossrik fjällbjörkskog – Kråkris/lingontyp (Kod 202)
.....	
14 Fältskikt vanligen bestående av blåbär och gräs (sia; sitnu). b. Bottenskiktet domineras av mossor.	Mossrik fjällbjörkskog – Blåbärstyp (Kod 203)
.....	
14 Fältskiktet domineras av gräs, örter och/eller ormbunkar. c. Bottenskiktet domineras oftast av mossor.	Örtrik fjällbjörkskog (ängsbjörkskog) (Kod 204)
.....	
14 Andra lövträd dominerar i fjällbjörkskogsbältet.....	Övrig lövskog i fjällen (al, sälg m.m.) (Kod 207)
d.	

Kalhyggen (Kalavverkad skog eller plantskog)

Plantskog: huvudträdslaget har en medelhöjd som är lägre än 1,3 meter.

1a Marberett kalhygge, blottad mineral jord, utan påtaglig . vegetation....	Kalhygge (markberett) (Kod 301)
1b Kalavverkad skog eller plantskog med vegetation..	2.
2a Kalavverkad skog eller plantskog med lav.	Kalhygge med lav (Kod 303)
2b Kalhygge med frodig vegetation.....	3.
3a Kalhygge med sia (krus- eller tuvtåtel)	Kalhygge med sia (Kod 302)
3b Igenväxande förnygringsmark där lövsly, buskar, gräs . och örter dominerar.....	Buskmark på förnygringsmark (Kod 304)

Övriga marker

1a Bebyggelse, exploaterad mark, vägar, grustäkter och . inägor.....	2.
..	

1b	Ej . bebyggelse.....	3.
2a	Bebyggelse och exploaterad . mark.....	Bebyggelse (Kod 801)
2b	Vägar och . grustäcker.....	Vägar och grustäcker (Kod 802)
2c	Inägor (kulturmark/äng)	Inägor (Kod 803)
3a	Vatten.....	Vatten (Kod 700)
3b	Berg i dagen (nedanför den alpina regionen)	4.
3c	Ej berg i dagen eller vatten (nedanför den alpina regionen).....	5.
4a	Berg i . dagen.....	Berg i dagen (Kod 401)
4b	Områden där block eller sten täcker större delen av . marken.....	Block och hållmark (Kod 402)
5a	Buskmark/vide (längs jokkar, på/ längs myrar, delta etc.).....	Buskmark/vide (Kod 206)
5b	Trädfritt klimatimpediment.....	Trädfritt klimatimpediment (Kod 612)

Definitioner av renbetestyper

Följande tabell med renbetestyper är en lätt modifierad variant av de definitioner som ursprungligen gjordes av Hans Tømmervik och som förekommer i manualen ”3.2. Renbetestyper koder och definitioner för fältinventeringen” som finns med i RenGIS.

Definitioner av renbetestyper.

Renbruksplan	Definition	Betesvärde	KOD
Barrskogar			
1. Tallhedskog – Lavtyp (>50%)	Tallskog, >65% tall (7/10), på hedar av lavtyp. Artfattig risvegetation med ett bottenskikt som domineras av lavar där täckningen är mer än 50%.	Vinterbete, mycket god	111
2. Tallhedskog – Lavrik typ (25-50%)	Tallskog, >65% tall (7/10), på hedar av lavrik/lavristyp. Artfattig risdominerad undervegetation med ett bottenskikt som består av lavar och mossor. Täckningen är mellan 25-50 %.	Vinterbete, mycket god	112
3. Tallskog – Lavtyp (>50%)	Tallskog, >65% tall (7/10), av lavtyp. Artfattig undervegetation med ett bottenskikt som domineras av lavar, där täckningen är mer än 50%.	Vinterbete, mycket god	113
4. Tallskog – Lavrik typ (25-50%)	Tallskog, >65% tall (7/10), av lavrik/lavristyp. Artfattig risdominerad undervegetation med ett bottenskikt som består av lavar och mossor. Täckningen är mellan 25-50 %.	Vinterbete, mycket god	114
13. Lavristyp	Som regel tallskog med lavar och mossor i bottenskiktet. Ris, främst ljung, kråkbär eller lingon bildar ett relativt sammanhängande fältskikt till skillnad från Lavrika typen. Täckningen är mellan 10-25%	Vinterbete, mycket god	115
5. Tallskog - Mossrik, blåbär & lingontyp	Mossrik tallskog, >65% tall (7/10). Ofta med inslag av lövträd. Mossor dominerar bottenskiktet och ett väl slutet fältskikt kan bestå av ris och gräs. Marklavar saknas som regel.	Vinterbete, god	103
6. Tallskog – Mossrik, blåbär & lingontyp med hänglav	Gammal mossrik tallskog, >65% tall (7/10), som ovanstående, men med hänglav/trädlav. Marklavar saknas som regel. Det bör vara mer än någon enstaka hänglavsbål.	Vinterbete, mycket god. Viktigt reservbete på vintern.	104
7. Granskog - Örtrik typ	Örtrik granskog, >65% gran (7/10). Ofta med inslag av lövträd. Mossor kan dominera bottenskiktet och ett väl slutet fältskikt kan bestå av ris, örter, gräs och/eller ormbunkar beroende på hur näringsrika markerna är.	Grönbete, god	105
8. Granskog - Mossrik typ	Mossrik granskog, >65% gran (7/10). Ofta med inslag av lövträd. Mossor dominerar bottenskiktet och ett väl slutet fältskikt kan bestå av ris	Grönbete, god	106
9. Granskog - Gammal med hänglav	Gammal mossrik/örtrik granskog, >65% gran (7/10), som ovanstående, men med hänglav/trädlav. Det bör vara mer än någon enstaka hänglavsbål.	Vinterbete, mycket god (Viktigt reservbete på vintern) Grönbete, god	107
10. Contortatallskog	Planteringar av contorta.	Grönbete, mindre gott bete	108
11. Blandskog (gran, tall, björk)	Mossrik blandskog. Ofta med inslag av lövträd. Mossor dominerar bottenskiktet och ett väl slutet fältskikt kan bestå av ris	Grönbete, god	109
12. Granskog med marklav	Granskog, >65% gran (7/10), av lavrik/lavristyp. Artfattig risdominerad undervegetation med ett bottenskikt som består av lavar och mossor. Täckningen är mer än eller lika med 25%.	Vinterbete, mycket god	110

Definitioner av renbetestyper (fort.).

Renbruksplan	Definition	Betesvärde	KOD
Lövskogar			
1. Lavrik fjällbjörkskog	Björkskogar, >65% löv (7/10), med liten krontäckning där marken domineras av lavar och ris, oftast på hedar. Mer än eller lika med 50% fjällbjörk.	Vinterbete, mycket god	201
2. Mossrik fjällbjörkskog – Kråkrislingontyp	Vanligaste skogstypen i fjällen med ett fältskikt vanligtvis av kråkris, >65% löv (7/10). Bottenskiktet domineras av mossor. Mer än eller lika med 50% fjällbjörk.	Grönbete, mindre god; Vinterbete, god	202
3. Mossrik fjällbjörkskog – Blåbärstyp	Vanligaste skogstypen i fjällen med ett fältskikt vanligtvis av blåbär och gräs (sia; sitnu), >65% löv (7/10). Bottenskiktet domineras av mossor. Mer än eller lika med 50% fjällbjörk.	Grönbete, god	203
4. Örtrik fjällbjörkskog – (ängsbjörkskog)	Den örtrika björkskogen, >65% löv (7/10), har ett fältskikt som vanligtvis domineras av gräs, örter och/eller ormbunkar. Bottenskiktet kan vara dominerat av mossor. Den örtrika björkskogen har ofta ett buskskikt av vide. Mer än eller lika med 50% fjällbjörk.	Grönbete, mycket god	204
5. Övrig lövskog i fjällen (al, sälg etc.)	Annan lövskog, >65% löv (7/10), i fjällbjörkskogsbältet. Har ofta ett fältskikt som domineras av gräs, örter och/eller ormbunkar. Bottenskiktet kan vara dominerat av mossor. Denna typ har ofta ett buskskikt av vide. Mindre än 50% fjällbjörk.	Grönbete, god	207
6. Övrig lövskog (nedanför fjällbjörkskogen)	Lövskogar, >65% löv (7/10), nedanför fjällbjörkskogen. Ej fjällbjörk. Har ett fältskikt som vanligtvis domineras av gräs, örter och/eller ormbunkar. Bottenskiktet kan vara dominerat av mossor.	Grönbete, god	208
Kalhyggen/Kalmark			
<i>Kalavverkad skog och plantskog Plantskog: huvudträdslaget har en medelhöjd som är lägre än 1,3 meter.</i>			
1. Kalhygge (markberett)	Markberedda kalhyggen utan påtaglig vegetation vid registreringen.	-	301
2. Kalhygge med sia (krus- eller tuvtåtel)	Kalhyggen med sia (krus- eller tuvtåtel)	Grönbete, god	302
3. Kalhygge med lav	Kalhyggen med lav. Tidigare barrskog av lavtyp eller lavrik typ	Vinterbete, god	303
4. Buskmark (Igenväxt föryngringsmark)	Igenväxande föryngringsmark där buskskikt/lövsly, gräs och örter dominerar vid registreringstillfället.	Grönbete, god	304
Bergimpediment, lågland			
1. Berg	Berg i dagen	Impediment	401
2. Block och hållmark	Substratdominerad mark. Områden där block eller sten täcker större delen av marken.	Impediment	402

Definitioner av renbetestyper (fort.).

Renbruksplan	Definition	Betesvärde	KOD
Myrar			
1. Blöt mager myr	Främst magra lösbottenmyrar men även magra blöta mjuk- och fastmattor ingår. Marken är som regel vattentäckt med ett glest fältskikt.	Grönbete, mindre god	501
2 Torr mager myr	Fjällens vanligaste myrtyp. Lätt framkomlig myrvegetation där oftast olika halvgräs/starr dominerar. Inkluderar även ristuvmyrar utan lav på tuvorna.	Grönbete, god	502
3. Blöt frodig myr	Främst frodiga blöta lösbottenmyrar men även blöta mjuk- och fastmattor ingår. Marken är som regel vattentäckt med ett frodigt fältskikt	Grönbete, mycket god	503
4 Torr frodig myr	Torra starr- och gräsrika myrar med ett frodigt och tätt fältskikt, ofta med inslag av örter. Inkluderar även myrar som domineras av dvärgbjörk.	Grönbete, mycket god	504
5. Ristuvmyrar med lav	Ristuvmyrar med lav på tuvorna, som kan täcka upp till 20-30% av ytan.	Vinterbete; mycket god	505
6. Skogklädd myr	Torr oftast mager myr (frodigare myrar kan förekomma) som är träd-/skogbevuxen.	Grönbete, god	506
Fjäll			
1. Skarp/torr rished (lite lav)	Fjällhedar som domineras av lågvuxna ris med inslag av gräs. Slutligheten är vanligtvis låg. Lavar och mossor dominerar bottenskiktet. <25%	Vinterbete, god	601
2. Lavhed (lavdominerad/lavrik skarp/torr hed) med ren- och snölav	Lavdominerad/lavrik skarp/torr hed med ren- och snölav som täcker mer än 25% av bottenskiktet/ytan.	Vinterbete, mycket god Kalvningsland/vår- vinter; mycket gott bete	602
3. Frisk rished	Högvuxen dvärgbjörk samt lägre ris. Gräs och örter med hög slutlighet. Återfinns främst i lågalpina områden. I den våta risheden förekommer ofta inslag av små kärr/myrar. Ofta förekommer buskar av en, vide och vid kusten rönn.	Grönbete, god	603
4. Blöt/våt rished	Blöt/våt rished som består av tuvig vegetation av främst frisk rished och inslag av små myrar/kärr. I regel stort inslag av vide.	Grönbete, god	604
5. Gräshed (gles vegetation med styvstarr och klynnetåg)	Magra gräshedar som består av gles vegetation som består av styvstarr och klynnetåg. På lägre nivåer dominerar andra arter (fårsvingel, kruståtel etc.) och heden kan här övergå till äng.	Grönbete, mycket god	605
6. Örtäng (lågörtäng, högörtäng och moderat snölega)	Gräs- och örtdominerade vegetationstyper som kan övergå i friska gräshedar. Omfattar både hög- och lågvuxna örter och gräs ofta blandat med vide.	Grönbete, mycket god	606
7. Snölegor (domineras av dvärgvide)	Gles vegetation med övergång till äng och gräshed. Dvärgvide är karaktärsart. Tinar oftast fram varje år.	Grönbete, mycket god	607
8. Extrem snölega (mossa och sten)	Vegetationen utgörs främst av mossor (svarta). Kärlväxter saknas oftast. Består annars av sten/grus. Tinar ej fram varje år.	Impediment	608
9. Buskmark; björk och vide	Förekommer längs jokkar, på deltan samt större bestånd i fjällens lägre delar (lågalpina). Snärens undervegetation är av ängs, hed eller kärr/myrtyp.	Grönbete, mycket god	609
10. Substratmark fjäll	Substratdominerad mark och berg i dagen i den alpina regionen. Områden där håll, block eller sten täcker större delen av marken i högalpina områden.	Impediment	610

11. Glaciär eller permanent snö	Glaciär med en permanent kärna av is eller permanent snötäckt mark	Impediment	611

Definitioner av renbetestyper (fortsättning).

Renbruksplan	Definition	Betesvärde	KOD
Vatten			
1. Sjöar, vattendrag			700
Övrigt (bebyggelse m m)			
1. Bebyggelse och exploaterad mark			801
2. Vägar och grustäcker			802
3. Inägor (kulturmark/äng)			803
Buskmarker			
1. Buskmark/vide (längs jokkar, på eller längs myrar, delta etc.)	Klassen avser områden nedan gränsen för kalvfjäll. Domineras av björk och/eller vide. Undervegetationen domineras av gräs, örter och/eller ormbunkar. Bottenskiktet domineras av mossor.	Grönbeta, mycket god	206
2. Trädfritt klimatimpediment	Klassen avser områden nedan gränsen för kalvfjäll. Plan och ofta fuktig tundraliknande mark i Norrland där vattenöverskottet inte är så uttalat att man kan föra marken till myr.		612

Foton renbetestyper

Figur 1. Torr mager myr 502. Foto H. Hedenås.

Figur 2. Blöt frodig myr 503 med ett frodigt fåltskikt. Foto H. Hedenås.

Figur 3. Torr frodig myr 504 med ett frodigt fåltskikt. Foto H. Hedenås.

Figur 4. Torr frodig myr 504 som domineras av dvärgbjörk. Foto H. Hedenås.

a

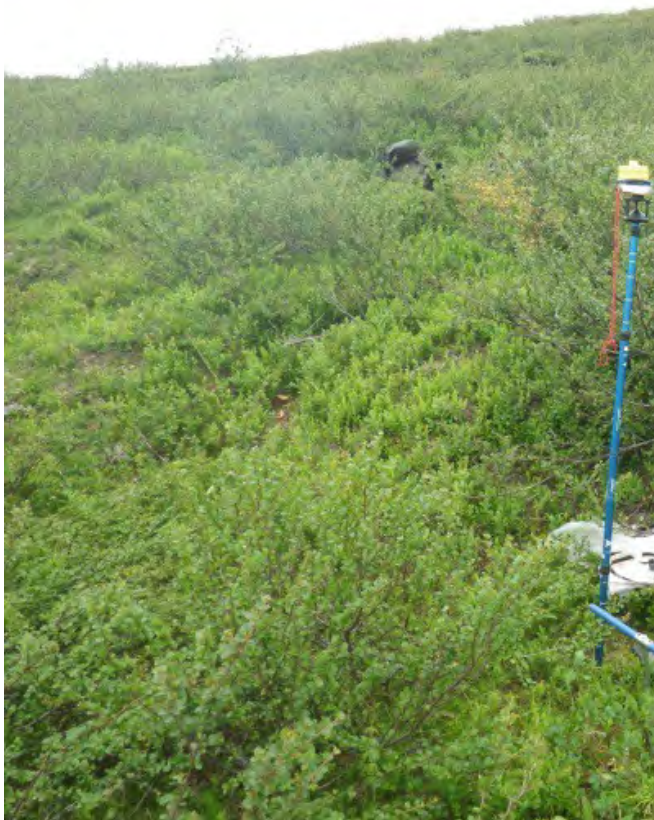

b

c

Figur 5. Torr rished 601 med mindre än 25 % lav. Foto. NILS-fältlag.

a

b

Figur 6. Frisk ris-/dvärgbjörkshed 603. Foto. NILS-fältlag

a

b

Figur 7. Blöt-/våt rished 604. Foto. NILS-fältlag

Figur 8. Örtäng 606. Foto. NILS-fältlag

Figur 9. Snölega 607. Foto. H. Hedenås

a

b

b

Figur 10. Buskmark; björk och vide 609. Foto. NILS-fältlag

Figur 11. Fjällbjörkskog - Kråkris-lingontyp, 202 Foto. NILS-fältlag

a

b

c

Figur 12. Fjällbjörkskog: örtrik 204. Foto. NILS-fältlag

d

Figur 13. 113. Tallskog – Lavtyp (>50% marklav). Foto NILS-fältlag.

Figur 14. 114. Tallskog – Lavrik (25-50% marklav). Foto NILS-fältlag.

ur 15. 103. Tallskog - Mossrik, blåbär & lingontyp. Foto NILS-fältlag.

Fig

gur 16. 105. Granskog - Örtrik typ. Foto NILS-fältlag.

Fi

Figur 17. 108. Contortatallskog. Foto NILS-fältlag.

Figur 18a., b. 612. Trädritt klimatimpediment. Foto NILS-fältlag.